

Juli 2024

Het thema van Fabriek Magnifiek is dit keer

VERHALEN

Verhalen kun je vertellen op verschillende manieren, wij kiezen deze keer voor verhalen in dichtvorm.

We gaan aan de gang met nonsens poëzie. Ook wel een onzingedicht of gorgelgedicht genoemd!

In zo'n gedicht wordt vaak een verhaal verteld, een raar verhaal over een rare situatie of een raar wezen. Je kunt er dus alle kanten mee op!!

Naast dit gedicht gaan we schilderen, tekenen of plakken. Het schilderen of plakken van het verhaal wat we vertelden, of het wezen wat er beschreven wordt, of de familie die we bedacht hebben in het gedicht. Met als grootste opdracht: Als het maar kleurrijk is!

Werken naar een Eindresultaat

Een verhaal kun je vertellen op allerlei verschillende manieren. Door middel van een boek, een brief of een ansichtkaart. Ook dit jaar gaan we voor een groepsopdracht. Jullie gaan aan de slag met het gegeven: een gedicht in een wenskaart. Een houten wenskaart van formaat. (50cm bij 65cm)

De uitvoering

Een wenskaart heeft een voorkant met vaak een spreuk of afbeelding, wanneer je de wenskaart open slaat vind je vaak aan de rechterkant een wens. Zoals een felicitatie, beterschapswens of een bedenking. Dit kan vrolijk, bedroeft of opbeurend zijn.

Wat is de bedoeling.

Op de voorkant van deze grote doch stevige wenskaart mag een gorgeldier. Dit mag plat maar ook in 3-D.

In de binnenkant mag het gedicht wat bij dit dier hoort, zoals dat in een wenskaart ook vaak staat.

Van ons krijgen jullie een houten wenskaart en alle informatie om met de kinderen aan de slag te gaan.

Wat je wil weten over onzingedichten

Het bekendste onzingedicht wat we wel kennen is de Blauwbilgorgel van Cees Buddingh. Zie het gedicht aan het einde van deze lesbrief.

De Blauwbilgorgel is al in 1943 ontstaan in een sanatorium in Soest. Cees Buddingh lag daar met tbc en bedacht de eerste van zijn gorgelrijmen. De gorgelrijmen gaan over fantasievolle dieren als de pantappel, de simmelot, de wasseneushoorn en het zilverzandhaasje.

In het boek: "Gorgelrijmen en gorgelwezens" van C. Buddingh, geïllustreerd door Kathinka van Haren zijn niet alle rijmen even sterk als de originele blauwbilgorgel. Soms lijkt een dier alleen maar verzonnen als rijmwoord, zoals de uffel (op knuffel), of gaat het om woordspelingen: de tralalama, de forelmuis en de vijfvooreenhoorn bijvoorbeeld. Maar sterk of niet, de verzen klinken als een klok en de illustraties zijn prachtig.

Vakkundig

De gorgelrijmen van Buddingh zitten niet vol diepere levenslessen of allerlei zware emoties. Ze zijn er vooral omdat ze leuk zijn en vakkundig in elkaar zitten. Maar de gorgelrijmen hebben nog een onverwachte, derde kant: ze zijn namelijk enorm goed voor de creativiteit. Bedenk maar eens hoe het Wiffelklaasje eruitziet, of de Evel, de Pippel of de Juul.

Buddingh berijmt nu eens eigenschappen, dan weer karaktertrekken, en steeds zijn het menselijk herkenbare vormen, maar dan met een eigenaardige draai eraan.

Wat dacht je bijvoorbeeld van deze:

De knork zat op een middag
te kwiedelen met zijn fras.
En het was nog wel biddag,
biddag voor het gewas.

In heel de wijde omtrek
neeg iedereen hoofd of kop,
en 't lied: 'Maak toch uw come-back,
o zon!' klonk overal op

Alleen de knork zat lustig
te kwiedelen met zijn fras,
en legde daarna rustig
zijn vrouw vast waterpas.

Wat is een Knork? Wat is Kwiedelen en waarom moet dat met een fras? Vragen die je nooit zult kunnen beantwoorden, maar onbewust wil je het toch proberen. Stel je die Knork maar eens voor: heeft hij een staart of niet? Is hij kaal, heeft hij veren of een vacht? Je kunt het zo gek niet bedenken. Het gedicht is van Buddingh, maar de indrukken zijn van jezelf. En juist daarom zijn de gorgelrijmen zo tijdloos goed.

Wat heb je nodig en wat ga je doen.

Nodig: gedichten gemaakt door de kinderen op een A2 formaat vel

A2

42 x 59,4 cm

: Gorgeldier gemaakt door kinderen op een A2 formaat vel

A2

42 x 59,4 cm

Wat krijgen jullie van ons:

2 hardboard platen formaat 50 cm bij 65cm.

**Hierop komen het gorgeldier en het gedicht.
Uitwerking van de wenskaart vind je in les 4.**

Wat ga je doen.

Les 1 Vertel over onzin gedichten

Les 2 Maak met de kinderen een gorgeldier

Les 3 Het maken van een gorgel gedicht.

Les 4 Eindproduct. Dit vind je in de bijlage

Les 1 Vertel over onzin gedichten

-Lees met de kinderen eens de Blauwbilgorgel of bv de Knork of misschien het Solemiomusje. Praat er kort over en vertel dat de kinderen ook een onzingedicht en een gorgeldier gaan maken.

Besteed tijd aan het maken van een gedicht. Gebruik hiervoor de informatie uit de bijlage, daar staan een heleboel dichtvormen beschreven.

-Stel de kinderen de volgende vragen: Hoe zit dat nou in elkaar, hebben de kinderen al eerder gedichten geschreven, voor wie? Waar halen ze de inspiratie vandaan?

-Kunnen we met elkaar een raar gedicht maken over een raar wezen of gewoon over de bomen buiten, hoe denken ze dat die Blauwbilgorgel of Knork er nou werkelijk uit ziet?

-Hebben ze zelf al eens fantasiewezens gemaakt, hoe gingen ze dan te werk, wat heeft een fantasiewezen wel en wat juist niet?

Met al deze vragen gaan we aan de slag.

-Laat de kinderen nu zelf eens een onzingedicht maken. Lees met de kinderen het bijgeleverde gedicht "de vlek". Bij dit onzingedicht komen ze misschien al op ideeën om zo dadelijk ook een gorgeldier te maken waarbij een nog beter gedicht gemaakt kan worden.

Les 2 Maak met de kinderen een gorgeldier.

Het maken van een vlek.

Nu komt de volgende creatieve opdracht. Plat 2-d maar ook misschien 3-d, met stof of veren, met pastelkrijt of gewoon verf. Misschien met klei, mozaïek-steentjes of diamont-paint-steentjes. Alles kan.

Lees met de kinderen het bijgeleverde gedicht “de vlek” en maak een vlek klassikaal. Dit doe je door bv een boterhamenzakje gevuld met verf op een groot vel te laten vallen.

Stel de kinderen vragen uit het bijgeleverde gedicht “de vlek” terwijl jullie de gemaakte vlek bekijken. In het gedicht staat wat deze keer de bedoeling is voor de uitvoering van Fabriek Magnifique.

Dan kun je aan de gang met het maken van een gorgeldier.

- Dit doe je door bv een boterhamenzakje gevuld met verf op een groot vel te laten vallen (zie bijlage).
- Dit kun je doen door de kinderen blaasdieren te maken (zie bijlage)
- Dit kun je doen door middel van kleivormen die platgemaakt een wezen kunnen zijn (zie bijlage).

Maak nu groepen en laat de kinderen zelf een gorgeldier maken van klei, ecoline of verf. Elk ander materiaal wat geschikt is om op een hardboardplaat te bevestigen kan ook.

Les 3 Het maken van een gorgel gedicht.

Wanneer de kinderen een vlek, een vorm en uiteindelijk een werkelijk gorgeldier gemaakt hebben is daar natuurlijk uitvoerig over gesproken. Hoe ziet die vlek eruit: heeft hij benen, bobbel, haren, 4 ogen? Is het een wezen of is het een hol waar een wezen in woont, misschien is het een land met straten, bergen en vreemde bomen? Hoe ziet dat alles eruit?

Nu kunnen jullie aan de gang met het uiteindelijk gedicht, alles wat je kunt vertellen over deze vlek en zeker zijn naam mag in het gedicht.

Bekijk in het gedicht "de vlek" naar aanknopingspunten om het gedicht wat hoort bij de nieuw gemaakte vlek in elkaar te zetten.

Het maken van een onzingedicht gaat in deze niet alleen maar over de inhoud. Het gedicht kan gemaakt worden met behulp van de dichtvormen in de bijlage.

Het staat jullie vrij om elke dichtvorm te gebruiken, het mag een gedicht zijn van 2 of 3 strofen (coupletten). Graag zien we dat dat gedicht bestaat uit onzinwoorden en -zinnen en dat de gorgels er kleurrijk uitzien. Maak er een kort verhaal van.

Hulp gedicht

De vlek

Zie er lande hier een vlek, hij is maar alleenig

Zo wolkig is zijn uiterlijk, wij vinden dat enig

Waar kwam hij vandaan, van hier of ginder

Ondervond hij tijdens het landen van iemand enig hinder?

Zeg wat hij is; hoe zullen we hem noemen

Is hij een wezen, een land, hoort hij bij de vorm van bloemen

Waar zijn, zijn bevolking, misschien zijn ouders of ledematen

Zijn kleur, zijn textuur, zijn zintuigen, zijn straten

Zoveel vragen om nog met zijn alle antwoorden op te geven

Jullie opdracht: geef deze vlek een leven!!!

Vertel van deze vlek allen een ander verhaal

Het mag vreemd, lollig, verdrietig, misschien zelfs wat banaal

Maak nu een gedicht vol info over deze bijzondere gorgel

Onzinwoorden en onwaarheden horen bij deze porgel

Teken het op, duidelijk natuurlijk, in het jullie allermooiste schrift

Gebruik om de vlek vorm te geven papier, pastel, verf, textiel, ook stift

En dan: het grote gedicht, kleine schilderijen zijn gedaan

De werken zijn klaar om hun eigen weg te gaan

Elk werk wat jullie maakten; kleurig, gedurfd, slordig of juist chique

Wij geven het een plek bij festival Fabriek Magnifique!!

Ik ben de blauwbilgorgel

Mijn vader was een porgel,
Mijn moeder was een
porulan,
Daar komen vreemde
kind'ren van.
Raban! Raban! Raban!

Ik ben een blauwbilgorgel
Ik lust alleen maar korgel,
Behalve als de nachtuil
krijst,
Dan eet ik riep en
rimmelrijst.
Rabijst! Rabijst! Rabijst!

Ik ben een blauwbilgorgel,
Als ik niet wok of worgel,
Dan lig ik languit in de zon
En knoester met mijn
knezidon.
Rabon! Rabon! Rabon!

Ik ben een blauwbilgorgel
Eens sterf ik aan de
schorgel,
En schrompel als een kriks
ineen
En word een blauwe
kieselsteen.
Ga heen! Ga heen! Ga
heen!